

KÖZÖS TÉR (KÖT)

Közösség és integráció

Javaslatok a Miskolc-Avas Déli lakótelep
közösségfejlesztő mintaprojektjéhez

Készült a Jezsuita rend részére
Budapest, 2014. április

KÖZÖSSÉGBEN ÉLNI

Készítette:

Koncz Péter
K. Theisler Katalin
Szakolczai Alida
Vancsura Zsófia

email: kozossegeben.elni@gmail.com
telefon: +36-20-311-3834 (K. Theisler Katalin)
blog: www.kozossegebenelni.blogspot.com
facebook: Közösségben Élni

Címlap kép: CW Houtwijk, rendszeres szombati kávézás, forrás: <http://cwhoutwijk.nl/website/>

A program

közösségi terek lehetőségei egy meglévő lakótelepi panellakásban

A Jezsuita rend Miskolc-Avas Déli lakótelepén az ott élők életminőségét javító, helyi közösség kialakulását segítő, több lépésből álló mintaprojekt indítását tervezi. Ennek egy eleme az az önkéntes program, ami a lakóközösség számára elérhető közösségi helyiségek kialakítását tűzte ki célul. A programja egy lépcsőház két lakásában fog zajlani, az egyik lakás önkéntesek lakhatását szolgálja, a másik a közös használatú tereknek ad helyet.

A program célja, hogy javítsa az egy lakókörnyezetben élők életminőségét, legyen szó fiatalokról, családokról, egyedülállóról vagy idősekről; fejlessze a helyi közösség együttműködését a funkciók, tevékenységek, ünnepek és napi problémák megosztása által; hozzájáruljon egy gazdasági, társadalmi és környezeti értelemben jó minőségű lakókörnyezet kialakításához; és mindezek által a fenntartható jövő felé mutasson utat.

A cohousingok megosztott tereinek mintájára egy demokratikus elven, közös szabályok mentén szerveződő, de irányított közösségi használat kialakítása által a cél a lakótelep közösségének fejlesztése. A közösségi funkciók első számú célközönsége az adott lépcsőházhoz tartozó lakásokban élők, de ez a hatósugár a későbbiekben a szomszédos épületekre is kiterjedhet. A közösségi terek használatára vonatkozóan a részvétel alapvető jellemzője az önkéntes jelleg, amely biztosítja a személyes motivációt. Az elkötelezettség, személyes felelősségvállalás kialakulását segítik a projekt indításánál tervezett participatív elemek, és a működtetés során kért minimális, jelképes összegű tagdíj. Összességében azonban fontos kiemelni, hogy a fenntartást a Jezsuita rend vállalja, a programból anyagi haszna az üzemeltetőnek nem származik.

A projekt egyidejűleg alakít téri és közösségi elemeket; összetettsége és újszerűsége okán gondos tervezést igényel. A Közösségben Élni kezdeményezés kutatási és építészeti tapasztalatai alapján fogalmazott meg a program folyamatának lépéseire javaslatokat. A továbbiakban ezek kifejtése található.

A lakás elhelyezkedésének a közösségi részvétel szempontjából fontos szerepe van. Közelsége más közösségi/ szociális funkciókhoz, a természetes rálátás a terekre elősegíti a természetes bevonódást. A rend többi épületéhez való közelség könnyítheti a kapcsolódást más programokhoz. A közösségi élet előzményeinek ismerete elősegítheti a program sikerét. A lakók és más szereplők korai bevonása a lakás méretének és adottságainak megválasztásában is fontos szerepet játszhat.

Térbeli elhelyezkedés

A térbeli elhelyezkedést a nagy léptéktől a kisebb felé haladva tárgyaljuk.

központi elhelyezkedés - amennyiben cél a program kiterjesztése más lépcsőházakban lakókra is, annyiban a lakótelepen belül központi helyzetben elhelyezkedő házat érdemes választani.

közelség a rend épületeihez - előnyös, ha a lakás a Jezsuita rend épületeihez közel esik - maximum 5 perces gyalogos távolságra¹, így a közösségi programok könnyen összeköthetőek egymással.

közelség más szolgáltatásokhoz - érdemes lehet a lakást olyan funkcióhoz közel választani, amit a lakók rendszeresen használnak, mint például bolt, játszótér, iskola.

figyelemfelkeltő elhelyezkedés - növelheti a program népszerűségét a lakás figyelemfelkeltő elhelyezkedése, mint például jó panoráma, közvetlen kertkapcsolat, közvetlen lépcsőházi kapcsolat.

utcáról nyíló - tároló, garázs, bolt nem javasolt. Előnye, hogy közvetlen utcai kapcsolattal rendelkezik, azonban se vizesblokk, se fűtés, se világítás szempontjából huzamosabb tartózkodásra nem alkalmas/ vonzó.

emeleti lakás - nem javasolt. Előnye, hogy a lakószféra belsejében van, de a becsábulás lehetőségének hiánya és a zajterhelés ellene szólnak.

földszinti lakás - javasolt. A földszinten minden lakó áthalad, egy földszinti lakásban a közösségi funkciók természetesebben be tudnak épülni a lakók napi menetrendjébe és alkalom nyílhat a programok egy részének kibővítésére a külső terek, zöld felületek felé.

látható felületek - ha a lakásnak a célcsoport által jól látható felületei vannak, pl jól látható ablaka, ajtaja, akkor a be- és rálátás által a lakók kapcsolatban vannak a bent zajló élettel, a látható felület reklámfelületként használható.

¹ismert várostervezési elv, hogy kb 500 méter illetve 5 perc gyalogos távolság az átlag városi ember természetes használati sugarának mértéke

közös terek felfejlesztése - ahol a közösség támogató, a program kiterjedhet a közös használatú terek irányába is.

Közösségi előzmények

közös képviselő bevonása - a közös képviselőnek valószínűleg van rálátása a házak közösségi jellegére, talán tud olyan épületet mondani, ahol a program elindítása nagyobb eséllyel jár sikerrel.

köztisztületben álló lakó bevonása - amelyik házban van köztisztületben álló lakó - akivel könnyen együtt lehet működni - nagyobb a siker esélye

korábbi konfliktust őrző hely kerülése - amelyik házban nem volt korábbi komoly konfliktus (amelynek feloldása az együttműködés szempontjából nagy kezdeti akadályt jelentene).

zavarás kerülése - a közösségi élet zajai nagyon zavaróak lehetnek az arra érzékeny lakók számára, ezért a lakást érdemes úgy megválasztani, hogy minimális legyen az áthallás illetve olyan szomszédok mellé essen, akik a programot örömmel fogadják.

A lakás mérete

befektetés és fenntartás költségei - a lakás méretét a bekerülési költség mellett a későbbi fenntartás költségei is befolyásolják, a későbbi működtetés szabályainak függvénye, hogy a lakás és a program fenntartását mekkora részben tudja vállalni a Jezsuita rend és mekkora része lesz a lakók költsége.

közösségi funkciók - a lakás méretének és adottságainak megválasztásához érdemes előre elképzelni a későbbi működését, ennek megfelelően alakulnak az elvárások a terek méretére, benapozására, összenyithatóságára vagy éppen elszeparálhatóságára vonatkozóan (a további pontok erre részletesebben kitérnek).

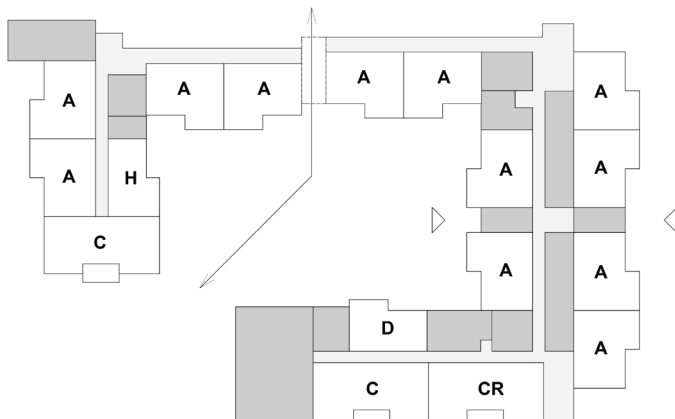
lakók bevonása - a már kinézett lakások ismeretében, de még a lakásvásárlás előtt érdemes a lakókat bevonni a folyamatba. A bevonás által a lakók érezhetik, hogy számít a véleményük, a program valóban nekik és róluk szól és segítheti az érdemi programalkotást, mint például a közös funkciók reális igényekre épülő megválasztását.

résztevők

- a program jezsuita vezetői
- önkormányzat
- közös képviselő
- lakók
- építész szakértők

1. De Grote Pyr, Hága, a folyosó közösségi használatának példája
 Készítette: K. Theisler Katalin, forrás: a kép a ház nyílt napján készült 2013.
 október 13-án

2. A közösségi terek elhelyezkedése egy cohousingon belül, (szürke terek)
 a rajzot készítette: K. Theisler Katalin

3. A miskolci főtér közösségi tervezése, a használók bevonásával, forrás: <http://www.miskolc.hu/miskolci-kozossegi-foter-tervezes-masodik-napja>

4. Trudslund közösség, a közösségi ház központi elhelyezkedése, a privát zavartalanság megtartásával, készítette: seier+seier, forrás: <https://www.flickr.com/photos/seier/>

A közösségi tervezés olyan tervezői hozzáállást jelent, amely megkísérli bevonni a használókat és más érintetteket az alkotás folyamatába. Elsődleges célja olyan megoldások megtalálása, amelyek kielégítik a valós szükségleteket és jól használhatóak². A közösségi tervezés azonban ennél sokkal több lehetőséget rejt. A használók jobban sajátjuknak érzik a házat, tereket, jobban vigyáznak rá, és hosszú távon is elkötelezettebbek jó állapotának fenntartásában, ha részt vehetnek a megtervezésében. És ami a legfontosabb, a közös tervezés a közösség kialakításának egyik legjobb módja.³

Alapelvek

határozott elképzelés – a fenntartónak biztosítani kell a maga számára, hogy a projekt ne szabaduljon ki a kezei közül, amit a céljai nagyon pontos megfogalmazásával tud elérni.

demokratikus működés – a tervezésnek van egy mindenkire egyformán érvényes szabályrendszere, amelynek a keretei között a fontos kérdésekről a közösség minden tagja együttesen dönthet.

vezetők szerepe – a főnről kapott vezető (beruházó és építész) mellett előnyös a lakók közül bevonni egy köztisztelőben álló személyt, akire a többiek hallgatnak.

figyelem – fontos mindenkit meghallgatni, de persze nem kell, és nem is lehet minden kérdésnek eleget tenni; sokaknak már az is elég, hogy meghallgatják őket.

kommunikáció – mind a fenntartónak, mind a közösségnek meg kell fogalmaznia, illetve megválaszolnia minden felmerülő kérdést a bizalom megerősítése, és a későbbi félreértések elkerülése végett.

improvizáció – fontos a körültekintő előkészítés, de a közösségi tervezésnél annyi az ismeretlen tényező, hogy mindenre úgysem lehet felkészülni, inkább egy elvet kell kidolgozni arra, hogy a váratlan helyzeteket hogyan lehet kezelni.

Folyamat

előkészítés – A fenntartó az építész segítségével meghatározza a saját céljait, meghozza azokat a döntéseket, amelyekbe a közösséget nem akarja bevonni. Esszenciális lépés, e nélkül a projekt fejetlenségbe vagy a közösség

² Wikipedia "participatory design" szócikk, (http://en.wikipedia.org/wiki/Participatory_design)

³ Aula Abierta projekt tapasztalatai alapján

bizalomvesztésébe torkollhat. Ugyanakkor elegendő teret kell hagyni a közösségnek; ha túl szigorúak a keretek, mindenki csalódni fog.

lakók meghívása – A közösségi tervezés fóruma jelen projekt esetében célszerűen a lakógyűlés. Erre a tapasztalatok szerint érdemes egyesével, személyesen meghívni a lakókat. Emellett minél több fórumon célszerű tájékoztatni a lakókat a tervezésbe való bekapcsolódás lehetőségéről.

lakók tájékoztatása – Nem cél a teljes tervezést egy gyűlésbe sűríteni, érdemes a folyamatos bevonásra törekedni. A lakók számára részletesen ismertetni kell a programot és megválaszolni a felmerülő kérdéseiket, hiszen a lehető legtöbb ismerettel kell rendelkezniük a jó döntések meghozatalához. Mindent meg kell magyarázni nekik; nagyon fontos, hogy semmit se kelljen kész igazságként elfogadniuk.

közös döntések – Több egymást követő lakógyűlésen kell többek között a közösségi funkció(ka)t kiválasztani, az építészeti karaktert, megjelenést meghatározni, a szabályokat, jogokat, köteleességeket tisztázni a közösség demokratikus döntései szerint.

következő szakasz közös előkészítése – A közösségi kivitelezés lehetőségének megvitatásával, és elfogadása esetén ennek megszervezésével zárul a közösségi tervezés folyamata.

Módszerek, eszközök

motiváció – az elején érdemes közvetlen, rövidtávú haszonnal is motiválni az embereket (pl. verseny kis jutalommal).

hangulatos lakógyűlések – a lakógyűlés ne egy szigorú rendű megbeszélés legyen, inkább egy baráti hangulatú találkozó.

kérdésgyűjtés minél többféle módon – manuális (doboz a lépcsőházban), digitális (webes felületen), szóbeli (lakógyűlésen külön idő erre).

ötletláda – szintén lehet manuális és digitális is; egy felület a lakók ötleteinek, gondolatainak folyamatos gyűjtésére, így két lakógyűlés között is zajlik a tervezés.

faliújságra firka felület – street art jellegű kommunikáció lehetősége a lépcsőházi faliújságon.

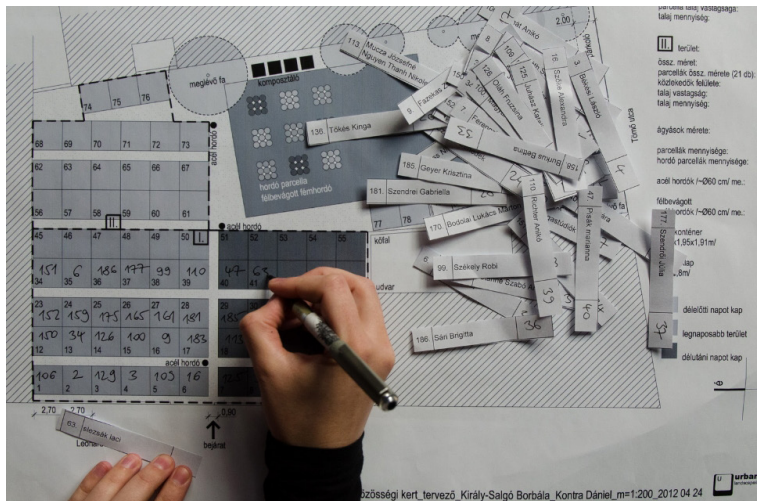
liftes közzététel – vicces, figyelemfelkeltő tájékoztatás a ház liftjében.

közös alkotás – a cél, hogy a lakók ne csak szavakkal mutassák be ötleteiket, hanem materiális eszközökkel is (pl. rajzolás, lego). Ha látszólag gyerekprogram a közös alkotás, a felnőtteket is könnyebb bevonni.

rajzverseny gyerekeknek – készíteni kell egy befejezetlen vonalas perspektív képet a helyszínről, ebből sokat nyomtatni, a pályázóknak ezt kell kiegészíteni a saját ötleteikkel, elképzeléseikkel.

résztevők

- a program jezsuita vezetői
- közös képviselő
- lakók
- építész szakértők

1. Parcellasorsolás a Leonardo kertben
 Forrás: <http://kozossegikertek.hu/rolunk/galeria/>

2. PLACCC Fesztivál a Teleki téren, építőjáték a tervezés-bevont környékbeliekkel, forrás: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=238046949679941&set=a.238034303014539.1073741869.189686434515993&type=3&theater>

3. "Milyen legyen a Teleki tér?" találkozó, forrás: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=295718310579471&set=pb.189686434515993.-2207520000.1398603315.&type=3&theater>

4. A Szomszédünnep találkozója Pécsen, forrás: <http://szomszedunnep.hu/wp-content/uploads/2012/07/pecs-2010-galeria-1-23.jpg>

A közösségi használatra megvett lakást érdemes a közösség arcára átalakítani. A bevonódás fontos szakasza, amikor a jövőbeni használók beeszólást kapnak a tervezésbe és részt vesznek a megvalósításban is. A program sikerességét mérhetjük a közösen töltött órák számával. Egy jól kitalált (és jó helyen lévő) közösségi tér egységnyi befektetésből sokkal több közösen töltött órát eredményez. A használók alapvetően 3 féle módon keveredhetnek a közös térbe: (1) közös programra mennek, (2) a mindennapi használat közben találkoznak egymással (pl. mosókonyha használatakor) vagy (3) elcsábulhatnak (pl. miközben a postaládát kezelik a nyitott ajtón át beszélgetés kezdődik). Ez a három alapeset segít bennünket a tervezés folyamatában. Meglátásunk szerint a közös lakásnak nem kell nagyon lennie, de figyelembe kell venni, hogy a paneles szerkezet nem sok átalakítást enged.

Általános szempontok

kiemelt funkciók - a közös lakás egyes terei kiemelt fontosságúak: ilyen a konyha, a nappali és a mosókonyha.

funkció megválasztása - mire tart igényt a közösség és mit szeretne a rend (pl. mosókonyha, közösségi tér, vagy számítógépes szoba stb.) rendelkezésre álló erőforrások - emberi (kivitelező, munkás kéz), szellemi (tervezés, menedzsment), tőke (használók és beruházó).

panel szerkezeti adottságai - a paneles építési rendszer nagyon kötött struktúra, kevés átalakítási lehetőséget hagy. A terek egybenyitása jellemzően nem megoldható, inkább csak felületi változások eszközölhetőek. A lakás várható adottságai: hosszú közlekedő folyosó, amiről levél szerűen nyílnak a helyiségek, kis konyha, messze a szobáktól, szükséges méretű fürdő, WC, a szobák és esetleg erkély.

Helyiségek

a példa alapja - Avas panellakás 45 m², 1,5 szoba

folyosó - Ha van igény a tárolásra (takarítószer, kabátok, társasok) a szekrények megtartása indokolt. Lehet a szekrények egy része szabadon hozzáférhető, egy része zárható. Ha a beépített szekrények elbontásával jó tér nyerhető (pl. nappali és konyha összekapcsolása) akkor legalább részben elbontható. A többi közlekedő mértékét minél jobban csökkenteni kell, hogy a terek átláthatóak legyenek.

A bejárati ajtón legalább kétféle zár legyen, hogy az üzemeltető bezárhassa a lakást. Mivel hamar híre megy, hogy este üres a lakás, hevederzár is szükséges.

fürdőszoba - Nem mozdítható, a lakás más részére nem átszervezhető

a vezetékek miatt, viszont átalakítása javasolt. (1) Kisebb átalakítás: a fürdőkádb elbontásával közös használatú mosókonyha alakítható ki (két mosógép és a ruhaszárítók elhelyezése, nagyobb mosdó). A mosókonyha használata jó lehetőség arra, hogy a lakók hétköznapi életét a közös lakásba vonzza. A fenntartónak magasabb rezsiköltséggel kell számolnia: víz, áram, mosópor, szerelő. (2) Nagyobb átalakítás: a komplett fürdő elbontható (kézmosás, vízvétel a konyhában), akár raktárnak (sötétkamrának) vagy más speciális célra átépíthető. (A lakás későbbi értékesítését megnehezíti.) A szükséges takarítószeres visszaélés esetén az önkéntesek lakásában is tarthatók.

konyha - Jól működő közösség egyik legfontosabb tere a konyha. A panelokban ez többnyire egy szükséges méretű hosszanti tér, étkező nélkül. A panel kötöttségei miatt az ideális kialakítás nagy valószínűséggel nem lesz elérhető, helyette érdemes: a konyhát vizuálisan bekapcsolni a többi térbe; az étkezőt, nappalit egybenytíni a konyhával (amerikai konyha). Így több ember dolgozhat egyszerre (közös főzés, sütés), másrészt a konyhában serénykedők és a többiek közt kapcsolat alakulhat ki.

nappali - A legfontosabb szempont az egyensúly megtalálása a hívogató, de sérülékeny és a taszító, de biztos tér két véglete közt. Cél, hogy a lakók minél több időt töltsenek itt (hívogató és otthonos), de cél az is, hogy a berendezés és egyéb tárgyak ne tűnjenek el, ne sérüljenek könnyen (biztonság).

szobák - A többi szoba funkciójáról a fenntartó és a használók döntenek. Kialakíthatók akár speciális szobák is: a meditációs szobától, a hobbi szobán keresztül a zene szobáig bármi.

Burkolatok, eszközök

falak - Fal bontására valószínűleg nem lesz lehetőség. Az igény a konyha irányában megfontolandó.

burkolatok - Alapvető cél a költségoptimum, de a cserélendő burkolatoknál szempont a kopásállóság és a takaríthatóság is. A falak festése történhet kréta/zománc festékekkel - bárminemű jegyzet hagyható rajta és a gyerekek firkálhatnak rá.

bútorok - A bútorok, berendezések okos megválasztásánál szempont, hogy használtak legyenek, lehetőleg többféle elfoglaltságot is támogassanak (filmklub, lakógyűlés, stb). Ugyanakkor a sok bútor nehézkessé teszi a tér használatát. Néhány polcos szekrény elég a tároláshoz (szakácskönyv, társasok, magazinok). Egy nagy asztal több dologra használható, mindenki egyenlő félként tud leülni mellé és egyszerre tud egy vagy akár több dolgot is csinálni: kicsikkel való főzés, hétvégi nagyobb vacsora, lecke írás csoportosan.

média közvetítők - tv, rádió, magnó, számítógép elérhetősége bizonyára csábító, főleg a fiatalabbak számára, de a közösen töltött órák számát nem emelik.

résztevők

- Jezsuita rend
- az azonos lépcsőházban lakó önkéntesek csoportja
- a lépcsőház lakói (háztartások) és vendégeik
- építészek

1. CW Houtwijk Cohousing, Hága, közösségi nappali, készítette: K. Theisler Katalin, forrás: a képek a házban eltöltött két hónap alatt, 2013. szeptember-októberben készültek

2. CW Houtwijk Cohousing, Hága, csendszoba, készítette: K. Theisler Katalin, forrás: a képek a házban eltöltött két hónap alatt, 2013. szeptember-októberben készültek

3. CW Houtwijk Cohousing, Hága, elvihető tárgyak asztala a folyosón, készítette: K. Theisler Katalin, forrás: a képek a házban eltöltött két hónap alatt, 2013. szeptember- októberben készültek

4. CW Houtwijk Cohousing, Hága, közös mosókonyha, készítette: K. Theisler Katalin, forrás: a képek a házban eltöltött két hónap alatt, 2013. szeptember-októberben készültek

A program jól kidolgozott működtetése legalább olyan fontos eleme a sikernek, mint a gondos tervezés, ezért már a kezdetektől figyelembe kell vennie a beindítás és fenntartás szempontjait is. Hiszünk a közösség erejében, de tudjuk, hogy a program elindításához a kezdetén nagy energiát kell befektetni. A tagok számára eleinte vonzóvá kell tenni a programot, érdemes olyan előnyöket felmutatni számukra, ami a fokozottabb önfegyelmet is ellensúlyozza. Mert közösen használni valamit, közösségben élni fegyelmezettséget kíván! Az anyagi feltételek megteremtésén túl, a program elején óriási szerepe van a rendszeresen rendezett programoknak, a serkentő csoportnak. A bevonódást elősegítendő hasznos lehet, ha a tagokra az általuk választott területen apró felelősségek hárulnak (pl. én veszem, de te gondozod elve).

Pénzügyi alapelvek

fenntartó - a lakás anyagi terheit a Jezsuita rend vállalja magára.

tagdíj - az elkötelezettség növelése érdekében érdemes jelképes tagdíjat kérni a rendszeres használóktól. A tagdíjak lehetnek önbevalláson alapuló sávós és/vagy %-os rendszerűek is. A lényeg a hozzájáruláson van. Meggondolandónak tartjuk, hogy legyen egy kezdeti tagdíjmentes időszak is.

közös költségvetés - havi jelképes összeg, ami felett a közösség demokratikus elven diszponál (1 háztartás=1 szavazat, üzemeltetői vétójog).

kezdeti tőke - a bevezető időszakban megkönnyíti a formálódást, ha a rend tud annyi pénzt biztosítani, amit közös főzésekre, a lakógyűlések alatti rágcsálni valóra és hasonló apró dolgokra lehet fordítani.

fenntartás - ha sikeres a program magas rezsiköltségekkel érdemes számolni, ami a hosszú távú fenntartás során mindenképp teher akár a rendnek, mint fenntartónak, akár a lakóknak, mint használóknak.

amortizáció - amíg a lakók nem érzik sajátjuknak a teret, magas amortizációs költségre számíthat a fenntartó.

műszaki kiadások - sok mindent megoldhatnak a használók is (festés, csöpögő vízcsp, stb), de műszaki kiadásokra, karbantartási költségekre mindenképp érdemes számítani.

Operatív alapelvek

szabályzat

- a szabályzat legyen leírva, minden használó kapjon belőle
- legyen egyszerű, átlátható (nem több 15 pontnál, és 2 A4-es oldalnál)

- álljon két részből: fenntartó által fixált és a közösség által formált részből (még jobb, ha egy közös folyamatban születik az SzMSz)
- legyen alakítható: az üzemeltető tudtával és beegyezésével el lehet térni
- ha valami elromlott vagy elfogyott, legyen bejelentendő az önkénteseknek

használat

- két kulcsos rendszer: minden használó háztartás kap egyféle kulcsot, de az üzemeltető estére bezárja a teret egy másik féle kulccsal
- a vendégek számának korlátozása (eltérni alkalmasszerűen lehet, egyeztetve az üzemeltetővel).
- minden helyiség ajtaja előtt legyen naptár, a szobák és a lakás az üres időpontokra előre foglalható.

üzemeltetés - a használók feladata, de végső soron az önkéntesek kötelessége az üzemeltetés (pl. a vizesblokk heti takarítása). Érdemes munkacsoportokat alakítani, ami ha önkéntes alapon nem megy, akkor tagdíj kedvezményért vagy egyéb jutalomért cserébe fel lehet kínálni. Ennek részleteit a belépéskor javasolt tisztázni.

taggyűlés - havi, két havi rendszerességgel érdemes taggyűlést szervezni, ahol a szabályok felülvizsgálatára sor kerülhet (az önkéntesek hívják össze és moderálják, a döntéseket a rend hagyja jóvá).

Felszereltség, programok

alapvető használati tárgyak - az edények, bútorok elsősorban használt cikkek legyenek és ne múlják felül az átlag lakás felszereltségét. A felszerelésről a Jezsuita rend gondoskodik.

alapvető élelmiszerek - a használók, munkacsoportok gondoskodnak róla, nem a Jezsuita rendet terheli.

luxus felszereltség - közösség formálására illetve a használat beindítására szánt eszközök. Pl. csocsó, babzsák, darts, wifi (ezek beszerzéséről döntsön a közösség, terheit is vállalva).

luxus szolgáltatások - közösség formálására illetve a használat beindítására szánt szolgáltatások. Pl. újságelőfizetés, nyelvóra, korrepetálás.

ötletek - főzőiskola, varró klub, focimeccs nézés, gyerekvigyázás (minden másnap), közös vacsora, közös háziállat (pl. papagály), fűszernövény ültetés a teraszon, fotósuli okostelefonnal, nagymama számítógép-suli, varrószo-
ba, szívességközpont (felajánlások, kérések gyűjtése), telekocsi központ, kölcsönözhető tárgyak (bicikli, gördeszka, roller, kicsiknek műanyag motor).

programok - közös főzés, először irányítottan, aztán kölcsönösségi alapon, cserebere klub házon belül, mosókonyha, vasalószoba.

résztevők

- Jezsuita rend
- a lépcsőház lakói (háztartások) és vendégeik
- az azonos lépcsőházban lakó önkéntesek csoportja
- belső és/vagy külső szereplő, aki a programok szervezésében, szomszédok megszólításában élen jár

1. Közösségi kertek, forrás: <http://kozossegitertek.hu/rolunk/galeria/>

2. Szomszédünnep: Pécs 2010., forrás: <http://szomszedunnep.hu/kep-es-vido-galeria/galeria/pecs-2010-galeria-1/>

3, 4. Nyitott Udvar, készítette: Fazakas Júlia és Varga Imre, forrás: www.facebook.com/media/set/?set=a.223199591111508.46528.222772134487587&type=3

Távlati tervek

a program hosszú távú megvalósulásának alternatívái

idealista scenárió

A program rendkívül népszerű lesz, a lakók többsége részt vesz benne, minőségi közösség alakul ki. A funkció némi bevételt is hoz, így fokozatosan öfenntartóvá válik a kezdeményezés. Más tömbökben lakók is kedvet kapnak hasonló program elindításához, és ők már több áldozatot hajlandóak a beindításért tenni, mint az első esetben. Ennek hatására egyes tömbök, majd idővel az egész lakótelep felértékelődik a lakáspiacon, ami további fejlesztéseket tesz lehetővé. A lakótelep már nem ugródeszka, a lakók hosszú távon is itt maradnak.

pesszimista scenárió

A program a lakókat nem érdekli, mi több, sokan ellenségesen fordulnak felé. A lakók többsége még jelképes anyagi hozzájárulásra sem hajlandó. A közösségi helyiségek üresen állnak, vagy rongálás áldozatai lesznek, így végül meg kell szüntetni őket. Az elveszett pénz mellett az új funkció megtalálása, illetve a lakás értékesítése is probléma a rendnek. A program semmilyen pozitív változást nem hoz sem a tömb, sem a lakótelep életében.

várható scenárió

A lakók többsége, ha nem is egyből, de idővel megszereti a programot, elkötelezetté válik és vigyáz a közösségi terekre. A lakók nagyjából 50%-a rendszeresen használja is azt, akiből minőségi közösség alakul. Ez a közösség egy idő után az önkéntesek segítségével is aktív marad. A használók anyagi hozzájárulása a fenntartásra nem elegendő, többet pedig nem tudnak/akarnak fizetni, így a fenntartás finanszírozása a jezsuita rend feladata marad. Más tömbökbe a program híre eljut, esetleg irigységet is kelt, de nem indítanak hasonló közösségi fejlesztéseket. A program ezen első lépcsője nem hoz lényegi változást a lakások értékén és a lakótelep általános megítélésén.

1. Közösségi kertek, forrás: <http://kozossegitertek.hu/rolunk/galeria/>

2. Trudslund, Dánia, közösségi tér, készítette: Trudslund Community, forrás: <http://www.trudslund.dk/>